Sjøfartsdirektoratet
Norwegian Maritime Authority

Rundskriv - Serie V

Mottakere av rundskrivet: (sett kryss)

- ☐ Sdir : Sjøfartsdirektoratet
- ☐ A: 16 spesielt bemyndigete arbeidskontorer
- ☐ U: Utvalgte utenriksstasjoner
- ☐ P: Produsenter av utstyr ev. undergrupper
- ☐ OFF: Offshorerederier / plattformsjefer / operatører
- ☐ Hov: Hovedorganisasjoner
- ☐ Andre:

Nr.:	**RSV 03-2018**
Dato:	08.03.2018
Saksnr.:	2018/15411
Gjelder til:	
Opphever:	
Referanse til:	Regler for dykking

Veiledningsrundskriv - Sikkerhetsbestemmelser ved dykking innen sjøfart, fangst og fiske

Anmodning

Sjøfartsdirektoratet anmoder om at rederier sørger for at dykking ned til 50 meters dybde innenfor sjøfart, fangst og fiske, tilfredsstiller kravene til beredskap, bemanning, kvalifikasjoner, opplæring, risikovurdering og utstyr som følger av forskrift om utførelse av arbeid[1] kapittel 26.

Bakgrunn og begrunnelse

Etter det vi kjenner til er det i dag ca. 1100 aktive arbeidsdykkere i Norge, hvorav ca. 350 innen havbruk, som utfører dykkearbeid utenfor petroleumssektoren. Dykkeaktivitet er forbundet med risiko. Forskrift om utførelse av arbeid kapittel 26 adresserer denne risikoen for dykking ned til 50 meters dybde, med krav knyttet til beredskap, bemanning, kvalifikasjoner, opplæring, risikovurdering og utstyr. Forskriften er gitt med hjemmel i arbeidsmiljøloven[2].

Arbeidsmiljøloven gjelder i utgangspunktet all virksomhet som sysselsetter arbeidstakere med unntak av «sjøfart, fangst og fiske», jf. arbeidsmiljøloven § 1-2 annet ledd. Skipsarbeidsloven[3] gjelder for «arbeidstaker på norsk skip». Skipssikkerhetsloven[4] og skipsarbeidsloven utgjør til sammen sjøens arbeidsmiljøregelverk, hvor de typiske HMS-bestemmelsene finnes i skipssikkerhetsloven, mens regler om stillingsvern mv. reguleres i skipsarbeidsloven. Grenseflatene mellom lovene er forstått slik at en arbeidstaker enten omfattes av skipsarbeidsloven eller av arbeidsmiljøloven.

Særlig i havbruksnæringen har nye organisasjonsformer, nye driftsmønster og nye tjenestebehov ført til at dykketjenester i større grad enn tidligere kombineres med arbeid om bord i skip. Det har igjen ført til at det stilles spørsmål om den som dykker i slike tilfeller omfattes av unntaket for «sjøfart» etter arbeidsmiljøloven. Denne problemstillingen er brakt for tingretten i en pågående tvist. I en annen sak har tingretten avgjort at dykking etter kamskjell omfattes av unntaket fra arbeidsmiljøloven for «fangst», og at det dermed er sjøfartslovgivningen som gjelder for kamskjelldykking. Denne avgjørelsen gjaldt en straffesak, og dommen er så vidt vi kjenner til ikke rettskraftig. Dette viser likevel en rettslig usikkerhet som ingen er tjent med.

1 Forskrift 6. desember 2011 nr. 1357 om utførelse av arbeid, bruk av arbeidsutstyr og tilhørende tekniske krav (forskrift om utførelse av arbeid)

2 Lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven)

3 Lov 21. juni 2013 nr. 102 om stillingsvern mv. for arbeidstakere på skip (skipsarbeidsloven)

4 Lov 16. februar 2007 nr. 9 om skipssikkerhet (skipssikkerhetsloven)

Sjøfartsdirektoratet
Norwegian Maritime Authority

For dykking innenfor «sjøfart, fangst og fiske» finnes det i dag ikke detaljerte sikkerhetsbestemmelser tilsvarende nevnte forskrift om utførelse av arbeid kapittel 26. Generelt vil det derimot være forskrift om arbeidsmiljø mv. på skip (ASH-forskriften)[5] som vil regulere dykkernes arbeidssituasjon. Alle forhold av betydning for dykkeoperasjonen må risikovurderes. Ved anvendelse av ASH-forskriften legger Sjøfartsdirektoratet til grunn at løsninger knyttet til beredskap, bemanning, kvalifikasjoner, opplæring, risikovurdering og utstyr må ha et likeverdig sikkerhetsnivå som det som kan utledes av arbeidsmiljøloven og forskrift om utførelse av arbeid.

For arbeidstakere, arbeidsgivere, næringen for øvrig og berørte myndigheter er det viktig med et sikkert, forutsigbart og effektivt regelverk for arbeidsdykking. På bestilling fra Arbeidsdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet har derfor Arbeidstilsynet og Sjøfartsdirektoratet i samarbeid laget en utredning om regelverket for yrkesdykkere som beskriver behovet for regelverksendringer og ulike måter å løse dette på. I samarbeid med partene, næringen og andre myndigheter ser Sjøfartsdirektoratet fram til å jobbe videre med hensiktsmessige løsninger.

Inntil videre anmoder Sjøfartsdirektoratet alle som utøver dykking som beskrevet over om å følge forskrift om utøvelse av arbeid kapittel 26.

Olav Akselsen
sjøfartsdirektør

Bjørn Egil Pedersen
avdelingsdirektør

5 Forskrift 1. januar 2005 nr. 8 om arbeidsmiljø, sikkerhet og helse for de som har sitt arbeid om bord på skip